

Eessõna

KOGUMIKU IDEE TEKKIS SOOVIST RÄÄKIDA digiteerimisest ning selle mõjust noortele ja noorsootööle. Paljud eksperdid arvavad, et liigume kiiresti neljanda tööstusrevolutsiooni poole, mida teatakse ka inglise keelse nimetusega Industry 4.0 (I4.0). Ajaloolisest vaatenurgast on iga edukas revolutsioon kogu ühiskonna ümber kujundanud. Näiteks aurujõu ja elektri kasutusele võtmine muutis inimeste eluviise ja töömeetodeid. Neljandat tööstusrevolutsiooni iseloomustab tehnoloogiate sulam, mis hägustab piiri füüsilise, digitaalse ja bioloogilise sfääri vahel. Seda mõjutavad erinevates valdkondades (näiteks robotikas, intellektitehnikas, nanotehnoloogias, kvantelektroonilises arvutitehnoloogias ja biotehnoloogias) toimuvad tehnoloogilised murrangud. Publikatsiooniga püüame heita valgust neljanda tööstusrevolutsiooni võimalikule mõjule noorsootööle tervikuna.

Keskendume ühiskonnas toimuva digiteerimise ja tehnoloogilise arengu uutele vaatenurkadele ning vaatleme valdkonda läbi nelja suure teema: *oskused ja pädevused, osalemine, võrdsus ning kasvu- ja elamistingimuste parandamine*. Artiklite autorid on erinevate valdkondade professionaalid Eestist ja Soomest, näiteks insenerid, futuroloogid, haridusteadlased, sotsioloogid, kognitiivteadlased, andmeanalüütikud ja linnaplaneerijad. Nende eesmärk on rõhutada digiteerimise tehnoloogilist, ühiskondlikku ja kultuurilist mõju noortele ning kaardistada ja rääkida asjasse puutuva tehnoloogilise arengu võimalustest ja riskidest. Kogumiku peamine sihtrühm hõlmab noortega tegelevaid professionaale ja vabatahtlikke, aga ka noorsootöö valdkonna juhte, poliitikakujundajaid ja riigiametnikke. Raamat sobib ka kõigile, kes on üldiselt huvitatud ühiskonna digitaliseerumisest.

Raamatuga soovime tutvustada digitaalse noorsootöö ja nutika noorsootöö kontseptsioone ning kuidas need saavad aidata noorsootöö võimalusi ära kasutada ja probleeme lahendada praegu ja tulevikus. Mõnes kontekstis oleme märkinud, et mainitud kahte kontseptsiooni peetakse kattuvaks või isegi konkureerivaks. Samas meie nii ei arva. Nagu hiljem selgitame, püüavad mõlemad uurida sotsiaalse muutuse ja noorsootöö arengu vahelist seost ning digitaalse meedia ja tehnoloogia kasutamist noorsootöös. Kui digitaalne noorsootöö keskendub pigem digitaalse meedia ja tehnoloogia kasutamisele noorsootöös ja selle praktikas, siis nutikas noorsootöö tegeleb digitehnoloogiast laiemal arusaama loomisega noorsootöö valdkonnas.

Sellele vaatamata on mõlemad kontseptsioonid tihedalt seotud noortepoliitika väljatöötamisega. Kontseptsioonide kasutamine ja rakendamine sõltub erinevate riikide noorsootöö institutsioonilisest kontekstist. Näiteks Eesti edendatav nutika noorsootöö mõte on integreeritud Soome noorsootöösse ja noorsootööpoliitikasse, kus keskendutakse riiklikule noorsootöö valdkonna digiteerimisele. See hõlmab investeeringuid digitaristusse ning digilahenduste, digiteenuste ja digitaalse noorsootöö arendamist. Teisisõnu tundub, et kahe kontseptsiooni vahelised erinevused seisnevad pigem arendustöö fookuses kui eesmärkides.

Kuna digitaalse noorsootöö ja nutika noorsootöö kontseptsioonid täiendavad vastastikku üksteist ja pakuvad mõnevõrra erinevat vaatenurka noorsootöö arengule, püüdsime kogumiku koostada Eesti ja Soome vahelise koostöö baasil. Kumbki riik on mitmeski mõttes digiteerimise eelkäija, samas on mõlemal ka üksteiselt palju õppida. Publikatsiooni andsid ühiselt välja ja toimetasid Verke (Soome Digitaalse Noorsootöö Ekspertkeskus) ja Eesti Noorsootöö Keskus (ENTK). Soovime siiralt tänada kõigi kogumikus olevate artiklite autoreid. Samuti soovime raamatu toetamise eest tänada Soome Haridus- ja Kultuuriministeriumit ning Eesti Haridus- ja Teadusministeriumit.

Helsingi ja Tallinn, november 2018.

Heikki Lauha ja Kati Nõlvak